

ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล
ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง
Cognitive of the Role of Accountants in the Digital Era

from the Perspective of Professional Accountants in the Lower Northern Region

ธนภัทร ไชยชาติ¹ ภัทรพร พงศาปรมัตถ์²

Thanaphat Chaiyachat¹ Pattaraporn Pongsaporamat²

Corresponding Author's Email: Thanaphatc64@nu.ac.th¹

(Received: September 14, 2023; Revised: January 11, 2024; Accepted: January 15, 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างและศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 302 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างจะนำไปเปรียบเทียบรายคู่โดยใช้วิธีของเชฟเฟ (Scheffe-Method)

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดแสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียุคดิจิทัล ควรมีความรู้ความเข้าใจและให้ความสำคัญกับบทบาทของนักบัญชีในทุกด้าน โดยบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแบ่งออกเป็น 4 ด้านโดยเรียงตามลำดับ ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมาย ด้านเทคโนโลยี และด้านทักษะ

ผู้ประกอบวิชาชีพในเขตภาคเหนือตอนล่างที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีที่ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: ความรู้ความเข้าใจ บทบาทของนักบัญชี ยุคดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research was to study cognitive of the role of accountants in the digital era from the perspective of professional accountants in the lower northern region and studying personal factors affects cognitive of the role of accountants in the digital era. The sample used in this research were 302 professional accountants in the lower northern region. The instrument used for data collection was a questionnaire. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test and F-test, with a statistical significance level of .05. When differences were found, pairs were compared using Scheffe's method.

The research results found that accounting professionals in the lower northern region have the highest level of opinion regarding the role of accountants in the digital era, indicating that accounting professionals in the digital era should have knowledge, understanding and importance of the accountant's role in every aspect. The role of

¹ นิสิตหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยนเรศวร

¹ Master's candidate, Accountancy Program, Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

² Lecturer, Accountancy Program, Faculty of Business, Economics and Communications, Naresuan University

accountants in the digital era is divided into 4 areas, in order: professional ethics, legal aspects, technology, and skills.

Professionals in the lower northern region of different genders had similar opinions about cognitive roles of accountants in the digital era. Era Individual Factors education level and different experiences in accounting have different opinions about the cognitive of the role of accountants in the digital era. Statistically significant at the .05 level.

Keywords: cognitive, the role of an accountant, Digital era

ความเป็นมาของปัญหา

เนื่องจากในปัจจุบันประเทศไทยกำลังเข้าสู่ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นยุคดิจิทัล ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทุกองค์ประกอบที่จะเป็นองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสังคม วัฒนธรรม การศึกษา เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม ตลอดจนธุรกิจต่างๆ (ราชิต ไชยรัตน์, 2563) ทำให้ทุกองค์ประกอบนั้นต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับระบบดิจิทัล การก้าวเข้าสู่ยุคที่จำเป็นต้องมีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง ต้องมีการเพิ่มทักษะต่างๆ และใช้นวัตกรรมในการสื่อสาร ในการเปลี่ยนแปลงนั้น วิชาชีพบัญชีถือเป็นส่วนหนึ่งที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลง อดีตที่ผ่านมาในการทำบัญชีนั้นเริ่มต้นด้วยระบบการบันทึกบัญชีด้วยมือ ซึ่งจะต้องใช้ความละเอียดรอบคอบในการค้นหาข้อผิดพลาดจากการบันทึกตัวเลขที่ไม่ถูกต้อง หรือการผ่านบัญชีด้วยสมุดบัญชีหลายๆ เล่ม จึงจะสามารถจัดทำงบการเงินได้ เมื่อเริ่มมีเครื่องคอมพิวเตอร์จึงเริ่มมีการพัฒนาให้มีโปรแกรมบัญชีเพื่อให้งานจัดทำบัญชียุคใหม่มีความสะดวกและไม่ซับซ้อน ซึ่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์สามารถช่วยผ่านรายการบัญชีไปยังบัญชีแยกประเภทและออกงบทดลองได้รวดเร็วขึ้น ปัญหาในการจัดทำงบการเงินที่ไม่ลงตัวก็จะลดน้อยลง เมื่อมีการพัฒนาโปรแกรมระบบบัญชีให้สามารถออกเอกสารทางการค้าได้สามารถเชื่อมโยงรายการค้ามายังรายการบัญชีด้วยการจัดการผังบัญชีกับรายการค้า ช่วยลดเวลาในการบันทึกบัญชีได้มากขึ้น ปัจจุบันมีการนำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาพัฒนากระบวนการทำงานและทดแทนงานของนักบัญชีอยู่ตลอดเวลา ผู้พัฒนาทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศต่างนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในการทำงานเพื่อให้การจัดทำบัญชียุคใหม่มีประสิทธิภาพ

นักบัญชียุคดิจิทัลนอกจากจะต้องเพิ่มทักษะในหลายๆ ด้านแล้วการเป็นนักบัญชียุคดิจิทัลยังต้องมีความเป็นนักบัญชีมืออาชีพต้องมีคุณค่าและมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพบัญชีอันอยู่บนพื้นฐานของจริยธรรม ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคม ความซื่อสัตย์ต่อวิชาชีพ ความสามารถในการรักษาความลับ และความเป็นอิสระ นักบัญชีมืออาชีพจะต้องมีการสะสมประสบการณ์เชิงปฏิบัติเป็นระยะเวลานานและเข้มข้นเพียงพอที่จะแสดงให้เห็นว่าเป็นนักบัญชีที่มีความรู้และมีทักษะทางวิชาชีพ รวมทั้งมีความรู้และทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพอันอยู่บนพื้นฐานของความมีจริยธรรม โดยมีหน่วยงานที่รับผิดชอบ ควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิดและมีกระบวนการตรวจสอบอย่างมีมาตรฐานและสม่ำเสมอ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องสอบผ่านการประเมินความสามารถทางวิชาชีพ ซึ่งจะเป็นการประเมินความรู้และทักษะทางด้านวิชาชีพ ตลอดจนการมีคุณค่า ทัศนคติทางวิชาชีพและจริยธรรม ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องมีการเรียนรู้อย่างไม่จบสิ้น โดยถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องพัฒนา และรักษาความสามารถด้านวิชาชีพ โดยมีกฎเกณฑ์และข้อบังคับให้นักบัญชีได้มีโอกาสได้พัฒนาความรู้ความสามารถทางด้านวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม

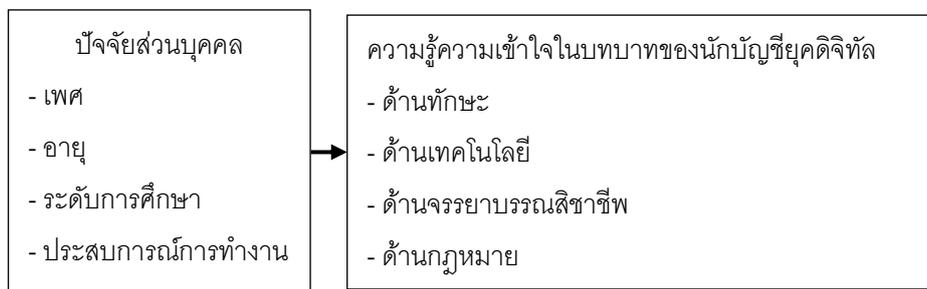
ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในยุคดิจิทัลจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลและมีการเพิ่มทักษะในด้านต่างๆ วิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องข้อมูลทางการเงินของกิจการ นักบัญชีจะเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกรายการสรุปข้อมูลต่างๆ ในรูปแบบของรายงานทางการเงินรวมไปถึงงานตรวจสอบดังนั้นผู้ทำบัญชีจะต้องปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปี 2561 ในยุคดิจิทัลนักบัญชีไม่เพียงแต่มุ่งเน้นทักษะต่างๆ ในการปฏิบัติงานแต่ต้องมีบทบาทสำคัญในการยึดมั่นในหลักจรรยาบรรณวิชาชีพเพื่อป้องกันไม่ให้วิชาชีพบัญชีมีผลเสียจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อนำไปสู่การทุจริตรวมถึงการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน และการรู้ข้อบังคับกฎหมาย เนื่องจากการทำงานที่ใช้เทคโนโลยีผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องมีความรู้ความเข้าใจด้านกฎหมายเพื่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการทราบมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลเพื่อก่อให้เกิด

การทำงานที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัลและช่วยเพิ่มคุณค่าในตัวนักบัญชีให้เป็นนักบัญชีที่มีคุณภาพในยุคดิจิทัล เป็นคู่คิดทางธุรกิจซึ่งเป็นส่วนสำคัญที่ช่วยนำพาให้องค์กร ขับเคลื่อนทิศทางให้ธุรกิจประสบความสำเร็จเติบโตและมีความสามารถในการแข่งขันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล

กรอบแนวคิดงานวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดงานวิจัย

สมมติฐานงานวิจัย

1. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน
2. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน
3. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน
4. ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยวิธีการใช้แบบสอบถามในการทำวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประชากรในงานวิจัย คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างตามรายชื่อที่ขึ้นทะเบียนในสภาวิชาชีพในพระบรมราชูปถัมภ์จากรายงานประจำปีสภาวิชาชีพปี 2564 จำนวน 1,217 คน (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2565)

2.1 ประชากร คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 1,217 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง 9 จังหวัด จำนวน 302 คน ในการคำนวณ

กลุ่มตัวอย่างผู้ทำวิจัยจะใช้วิธีการคำนวณตามเกณฑ์ของ Taro Yamane (ศิริพงศ์ พฤทธิพันธ์, 2553) โดยมีระดับความเชื่อมั่น 95% และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้อยู่ที่ 5%

3. เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแบบสอบถามจะแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์การทำงานเป็นข้อคำถามลักษณะแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชีในยุคดิจิทัล ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยคำถามจะประกอบด้วยบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล 4 ด้านประกอบด้วย ด้านทักษะ ด้านเทคโนโลยี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านกฎหมาย ลักษณะข้อคำถามเป็นการวัดระดับความคิดเห็นโดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเลือกคำตอบเดียวจากคำตอบ 5 ระดับ โดยกำหนดคะแนนตามวิธีของ Likert's scale

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหัวข้อ "บทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล" ตามมุมมองของท่าน

4. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

งานวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยได้ใช้วิธีการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย ดังนี้

4.1 ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา Validity ของแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วน โดยให้ผู้เชี่ยวชาญผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน พบว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ แต่ละข้อมีค่าระหว่าง 0.6 ขึ้นไป ดังนั้น ถือว่าแบบสอบถามทั้ง 3 ส่วนที่ใช้ในการเก็บข้อมูลงานวิจัยมีความเที่ยงตรงของเนื้อหาเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย

4.2 ความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามด้วยวิธีทางสถิติ โดยการนำแบบสอบถามไปทดลองกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง (Try-out) จำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามนั้นมีการสื่อความหมายตรงกับความต้องการของผู้วิจัยหรือไม่และตรวจสอบความเข้าใจของภาษาที่ใช้รวมถึงเนื้อหาของข้อคำถามใช้วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) โดยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟามีค่ามากกว่า 0.70 ซึ่งเป็นค่าที่ยอมรับได้ จึงนำเอาแบบสอบถามนี้ไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าจากงานวิจัย หนังสือ วารสาร บทความ แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลเพื่อนำมาพัฒนาแบบสอบถาม

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นแหล่งข้อมูลที่รวบรวมมาจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บข้อมูลแบบสอบถาม โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลเป็นคำถามลักษณะปลายเปิดโดยจะนำแบบสอบถามไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างหลังจากมีการนำแบบทดสอบไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างแล้วให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่านตรวจสอบความถูกต้องเพื่อที่จะนำแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 9 จังหวัดได้ตอบแบบสอบถาม หลังจากผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามที่ได้มาจากทางไปรษณีย์และ E-mail ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และนำไปสู่การสรุปและอภิปรายผล เป็นต้น

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมแบบสอบถามที่ได้จากผู้ตอบแบบสอบถามแล้วนำมาทำการตรวจสอบความครบถ้วนและความถูกต้องของข้อมูลในแบบสอบถามแล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ตอบแบบสอบถามได้กรอกในแบบสอบถามไปลงรหัสในคอมพิวเตอร์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติในการวิเคราะห์

6.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

6.1.1 สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย

ค่าร้อยละและค่าความถี่ เพื่อใช้ในการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบไปด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เพื่อใช้ในการวิเคราะห์วัดระดับความคิดเห็นความรู้ความ

เข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่แบ่งออกเป็น 4 ด้าน โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางควบคู่ไปกับการบรรยายและสรุปผลการวิจัยโดยแปลผลคะแนนคำตอบของแบบสอบถามดังนี้

- 4.21 – 5.00 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมากที่สุด
 3.41 – 4.20 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับมาก
 2.61 – 3.40 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับปานกลาง
 1.81 – 2.60 มีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อย
 1.00 – 1.80 ควรมีความรู้ความเข้าใจอยู่ในระดับน้อยที่สุด

6.1.2 สถิติเชิงอนุมาน เป็นการนำผลข้อมูลที่เก็บมาจากกลุ่มตัวอย่างไปใช้อ้างอิงในกลุ่มประชากร (วีระศักดิ์ จินารัตน์, 2557) เพื่อทดสอบสมมติฐานงานวิจัย ความแตกต่างระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม ประกอบด้วย สถิติ t-test เป็นการทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยที่ได้จากตัวแปร 2 กลุ่มที่เป็นอิสระต่อกันกับตัวแปรตาม ใช้วิเคราะห์ เพศ (หญิง, ชาย) สถิติ F-test เป็นการทดสอบสมมติฐานของตัวแปรที่มากกว่า 2 กลุ่ม ที่เป็นอิสระต่อกันกับตัวแปรตามว่ามีความแตกต่างกันหรือไม่ใช้วิเคราะห์ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี

สถิติที่ใช้ทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Sheffe's Method) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์ อัลฟา (Alpha - Coefficient Method) ตามวิธีครอนบาค (Cronbach)

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี จำนวน 302 คน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 302 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 88.4 และเป็นเพศ ชาย จำนวน 35 คิดเป็นร้อยละ 11.6 ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอายุ 25 - 35 ปี จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 61.4 รองลงมาเป็นผู้มีอายุ 36 – 45 ปี จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 16.8 และน้อยที่สุดเป็นผู้มีอายุ สูงกว่า 55 ปี จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.3 มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 240 คน คิดเป็นร้อยละ 87.5 รองลงมาเป็นปริญญาโท จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 12.5 และน้อยที่สุดเป็นต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3 และมีประสบการณ์ทำงาน 1-3 ปี จำนวน 131 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 รองลงมาเป็นประสบการณ์การทำงาน 6 ปีขึ้นไป จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 33.0 และน้อยที่สุดเป็นประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 1 ปี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.0

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ตอบแบบสอบถามจำนวน 302 คน ประกอบด้วยบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล ด้านทักษะ ด้านเทคโนโลยี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และด้านกฎหมาย

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความเห็นผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวมแต่ละด้าน

บทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1. ด้านทักษะ	4.29	0.38	มากที่สุด
2. ด้านเทคโนโลยี	4.58	0.42	มากที่สุด
3. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ	4.76	0.34	มากที่สุด
4. ด้านกฎหมาย	4.61	0.41	มากที่สุด
รวม	4.56	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56$) แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นให้ความสำคัญกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลในทุกๆ ด้าน เมื่อพิจารณาบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลในแต่ละด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยมีด้านจรรยาบรรณวิชาชีพอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือด้านกฎหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) ด้านเทคโนโลยี อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.58$) ตามลำดับ และด้านทักษะ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ ($\bar{X} = 4.29$)

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามเพศมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันจะทดสอบหาความแตกต่างด้วยค่าที (t-test) ในการเปรียบเทียบของตัวแปร 2 กลุ่ม พบว่า เพศที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลไม่ต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามระดับอายุที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน จะทดสอบหาค่าความแตกต่างด้วยค่าเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ .016 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ระดับอายุที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับอายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันในภาพรวม จำนวน 1 คู่ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี กับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุ 25 – 35 ปี

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน จะทดสอบหาค่าความแตกต่างด้วยค่าเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ระดับการศึกษาที่ต่างกันมีความรู้ความเข้าใจบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันในภาพรวม จำนวน 3 คู่ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาโทและผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาปริญญาโท

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลจำแนกตามประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน จะทดสอบหาค่าความแตกต่างด้วยค่าเอฟ (F-test) ในการเปรียบเทียบตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม พบว่า ค่า p-value มีค่าเท่ากับ .000 ซึ่งน้อยกว่า .05 นั่นคือ ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน เมื่อทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ของประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกันในภาพรวม จำนวน 4 คู่ ได้แก่ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่ำกว่า 1 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 1 – 3 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 1 – 3 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 4 – 6 ปี ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่ำกว่า 1 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 4 – 6 ปีและผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 4 – 6 ปีกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชี 6 ปี ขึ้นไป

อภิปรายผล

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่างและศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล

จากการศึกษาความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง ซึ่งบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลจะแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านทักษะ 2) ด้านเทคโนโลยี 3) ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ และ 4) ด้านกฎหมาย โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้ความสำคัญกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลทุกด้าน โดยเห็นถึงความสำคัญในการพัฒนาทักษะวิชาชีพรูปแบบการปฏิบัติงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัลที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานและยังให้ความสำคัญในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องพึงมีอยู่เสมอในการปฏิบัติงานซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐวัชร อุดตมะปรากรม (2561) กล่าวไว้ว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านความซื่อสัตย์สุจริต โดยที่จะปฏิบัติตามอยู่ในความซื่อสัตย์สุจริตที่ตรงต่อวิชาชีพไม่มีการปกปิดข้อเท็จจริงและไม่บิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญและปฏิบัติงานตามที่สภาวิชาชีพกำหนดอย่างตรงไปตรงมา ด้านกฎหมายผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในข้อบังคับ ระเบียบต่างๆ ของสภาวิชาชีพและมีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายและบทลงโทษของกฎหมายเกี่ยวกับภาษีอากร กฎหมายแพ่งและพาณิชย์ กฎหมายธุรกิจ กฎหมายธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงกฎหมายเกี่ยวกับสินทรัพย์ดิจิทัลซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทริจรา ยอดจันทร์ (2563) พบว่า ผลการศึกษาระดับความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร ของนักตรวจสอบภาษีกองบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้วิจัยได้กล่าวไว้ว่า นักตรวจสอบภาษีควรมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องภาษีอากร เพื่อช่วยในการตรวจสอบและจัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และ นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในข้อกฎหมายและบทลงโทษ ด้านเทคโนโลยี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการยื่นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ เช่น การยื่นงบ การยื่นภาษีผ่านระบบ การทำธุรกรรมทางการเงินผ่านอิเล็กทรอนิกส์ การใช้เทคโนโลยีในการจัดเก็บ รวบรวมข้อมูล และรายงานผล รวมถึงสามารถใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากปัจจุบันเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการปฏิบัติงานผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นต้องมีความคิดเป็นนักธุรกิจต้องรู้จักการนำเทคโนโลยีและกลยุทธ์ทางดิจิทัลมาปรับใช้ในองค์กรซึ่งสอดคล้องแนวคิดของ อีร์ศักดิ์ ชั่วศรีสกุล (2563) กล่าวคือ เทคโนโลยีที่มีบทบาทสำคัญต่อการทำงานของนักบัญชี คือ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องรวบรวมข้อมูลมาประมวลผลวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจแก่ผู้บริหารและด้านทักษะผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า นักบัญชียุคดิจิทัลต้องอัปเดตมาตรฐานรายงานทางการเงินและหมั่นแสวงหาความรู้ใหม่อยู่เสมอ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีมาใช้ในการวิเคราะห์และต้องมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการจัดท่างบการเงินและวิเคราะห์งบการเงิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรียา ปานปรุง (2561) ที่ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า ในด้านการคิดวิเคราะห์และการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีสารสนเทศจะช่วยให้งบการเงินมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ที่สุด ซึ่งนักบัญชีที่ใช้เทคโนโลยีในการวิเคราะห์และใช้เทคโนโลยีในการประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นจะทำให้ นักบัญชีปฏิบัติงานง่ายขึ้นในการทำงาน และทำให้ปฏิบัติงานรวดเร็วทันเวลาที่กำหนด

จากการศึกษาความแตกต่างของปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล พบว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า เพศของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีนั้นไม่มีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งเพศหญิงเพศชายสามารถเข้าถึงการปฏิบัติงานในรูปแบบดิจิทัลมากขึ้นทั้งในเรื่องการใช้โปรแกรมบัญชีสำเร็จรูป การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์จึงทำให้มี

มุมมองเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลไม่แตกต่างกัน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ระดับอายุมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล อาจเป็นเพราะ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีบางกลุ่มอาจมีการคุ้นเคยกับการทำบัญชีแบบยุคเดิมที่ใช้กระดาษทำการในการบันทึกบัญชีเดบิตเครดิตและการทำงานกับเอกสารที่ไม่สามารถรายงานผลได้ตลอดเวลา จึงทำให้มีมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษามีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล อาจเป็นเพราะว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีการแปลความตีความหมาย และขยายความไปในทิศทางที่แตกต่างกัน ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีต่างกันมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลแตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ทำงานเกี่ยวกับด้านบัญชีมีผลต่อความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล อาจเป็นเพราะว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีประสบการณ์มากกว่าจะคุ้นเคยกับการทำบัญชีแบบยุคเดิมคือการทำงานกับเอกสารการบันทึกบัญชีเดบิต เครดิต จากกระดาษทำการซึ่งทำให้มีมุมมองเกี่ยวกับบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลต่างกับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่อยู่ในยุคการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่ยุคดิจิทัลที่เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในการทำงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง ความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล ตามมุมมองของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในเขตภาคเหนือตอนล่าง ผลการวิจัยข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามวิจัยส่วนใหญ่คือ เพศหญิง มีอายุระหว่าง 25 – 35 ปี มีการศึกษาระดับปริญญา และมีประสบการณ์การทำงาน 1 – 3 ปี มีค่าเฉลี่ยระดับความคิดเห็นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้านเช่นเดียวกัน โดยมีความคิดเห็นว่านักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัลอันดับที่ 1 คือ ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี รายข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุดคือ นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความโปร่งใส ความอิสระ ความเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต ลำดับที่ 2 คือด้านกฎหมาย รายข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุดคือ นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในข้อบังคับระเบียบต่างๆ ของสภาวิชาชีพ ลำดับที่ 3 คือด้านเทคโนโลยี รายข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุดคือ นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบการยื่นเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ (e-filing) เช่น การยื่นงบ การยื่นภาษีผ่านระบบ และอันดับสุดท้ายคือด้านทักษะ รายข้อที่มีความเห็นด้วยมากที่สุดคือทักษะทางปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและการสื่อสาร ได้แก่ นักบัญชียุคดิจิทัลต้องมีความสามารถในการปรับตัว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการวิจัยในครั้งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของความรู้ความเข้าใจในแต่ละด้านที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรมี จากผลการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรมีการเสริมความรู้ความเข้าใจในหลักการและจรรยาบรรณทางวิชาชีพ โดยให้เน้นการจัดฝึกอบรมที่ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในเรื่องจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. ด้านกฎหมาย การส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในด้านกฎหมายทางบัญชีและภาษีจำเป็นต้องมีการจัดอบรมเพื่อเพิ่มความรู้และความเข้าใจในเรื่องกฎหมายทางบัญชีและภาษี
3. ด้านเทคโนโลยี การสะสมความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับงานบัญชีควรมีการสนับสนุนในการเรียนรู้และเป็นการส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน

4. ด้านทักษะ การส่งเสริมทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลการเงินและการสื่อสาร ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีควรมีการสนับสนุนในการพัฒนาทักษะในการแก้ปัญหาและการตัดสินใจ

แนวทางดังกล่าวจะช่วยให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีความรู้ความเข้าใจและปฏิบัติตามหลักการวิชาชีพได้อย่างถูกต้อง การมีความรู้ความเข้าใจหลากหลายด้านจะทำให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีส่วนร่วมสำคัญในการสนับสนุนธุรกิจเพื่อทำให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและประพัตต์องค์กรได้อย่างมีความรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ในการวิจัยครั้งต่อไปผู้วิจัยควรศึกษากลุ่มตัวอย่างเพิ่มเติมเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่างหลายๆ กลุ่มเช่น ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในภาคอื่นๆ และควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่มีความเกี่ยวข้องของตัวแปรตาม เพื่อผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะได้นำผลการศึกษาไปปรับปรุงและพัฒนาให้เกิดทักษะ ความเข้าใจในบทบาทของนักบัญชียุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์จิรา ยอดจันทร์. (2563). ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับภาษีอากรตามประมวลรัษฎากรของนักตรวจสอบภาษี กองบริหารภาษีธุรกิจขนาดใหญ่ (การค้นคว้าอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ.
- ณัฐวัชร อุตตมะปราการ. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีและพฤติกรรมการตกแต่งกำไร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, สงขลา.
- ธีระศักดิ์ ชั่วศรีสกุล. (2563, 21 เมษายน). ทักษะและเทคโนโลยีที่สำคัญสำหรับนักบัญชีบริหาร. สืบค้นจาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/123469>
- ราชิต ไชยรัตน์. (2563, 7 กรกฎาคม). บทบาทนักบัญชีในโลกอนาคตจากนักบัญชีสู่ผู้บริหาร. สืบค้นจาก <https://www.accrevo.com/articles/item/58>
- วริยา ปานปุง. (2561). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อคุณลักษณะของนักบัญชีในยุคไทยแลนด์ 4.0. ในการประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 2, "Graduate School Conference 2018", มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- วีระศักดิ์ จินารัตน์. (2557). การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น, 11(2), 80-85.
- ศิริพงศ์ พงษ์พันธ์ุ. (2553). ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพฯ: อักษรวิพัฒน์.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2565, 7 เมษายน). รายงานสภาวิชาชีพบัญชีประจำปี 2564. สืบค้นจาก <https://www.tfac.or.th/Article/Detail/66553>